

Dokumentnamn: Generella direktiv om läkemedelsbehandling		Revision: 06
Dokumenttyp: 8.5.0.1.1-5 rutin	Dokumentnummer: 24-182	
Detta dokument gäller för: Hälso- och sjukvården	Programområde/Funktionsområde: LSG Läkemedel	
Dokumentansvarig: LSG Läkemedel	Beslut av: ordförande Läkemedelskommittén	
Beslut datum: 2025-11-18	Nästa revidering: 2026-06-30	

Generella direktiv om läkemedelsbehandling

Ett generellt direktiv är ett beslut om läkemedelsbehandling som gäller patienter på en viss enhet och vid särskilt angivna tillstånd. Generella direktiv ska utfärdas restriktivt av en utsedd läkare och ska omprövas minst en gång årligen. Verksamhetschefen ska godkänna de generella direktiven, både baslistan och de lokala tilläggen, och ansvara för att de är kända i verksamheten. Enligt HSLF-FS 2017:37 får en sjuksköterska ordinera och administrera läkemedel enligt generella direktiv till en patient som vårdas på enheten utan att det finns en individuell ordination av en läkare. Sjuksköterskan får endast ge de läkemedel som finns angivna på baslistorna eller listan över lokala tillägg för den enhet/avdelning där patienten vårdas.

I Cosmic krävs att det finns läkemedelsmallar för att kunna administrera läkemedel enligt generella direktiv. Läkemedelsmallar finns tillgängliga per enhet, vilket innebär att i det flesta fall finns flera olika listor för generella direktiv valbara.

Generella direktiv ska användas restriktivt och aldrig för återkommande behov utan läkarkontakt.

Generella direktiv ska vara skriftliga och innehåller uppgifter om¹:

- Läkemedelsnamn och/eller aktiv substans
- Läkemedelsform
- Läkemedlets styrka
- Dosering
- Administreringsätt
- Indikationer och kontraindikationer
- Instruktioner för spädning/blandning²
- Maxdos/tillfälle
- Antalet tillfällen som läkemedlet får ges utan att läkare kontaktas

---

¹ 6 kap. 6 § HSLF-FS 2017:37

² 8 kap. 6 § HSLF-FS 2017:37

Ordningställande, administrering eller överlämnande:

Administrering av läkemedel enligt generella direktiv ska alltid registreras i *Läkemedelslistan* i Cosmic.

För att i Cosmic registrera administrering av läkemedel enligt generellt direktiv krävs att läkemedelsmallar finns skapade för detta. I urvalslistan väljs vilken lista med mallar för generella direktiv som ska visas för val av mall till aktuellt administreringstillfälle.

- Lista för inloggad enhet - visar lokala mallar för enheten.
- Barn- och ungdomskliniken (MAE) – visar mallar i regional baslista för generella direktiv till barn
- Region Blekinge (PDL) – visar mallar i regional baslista för generella direktiv till vuxna

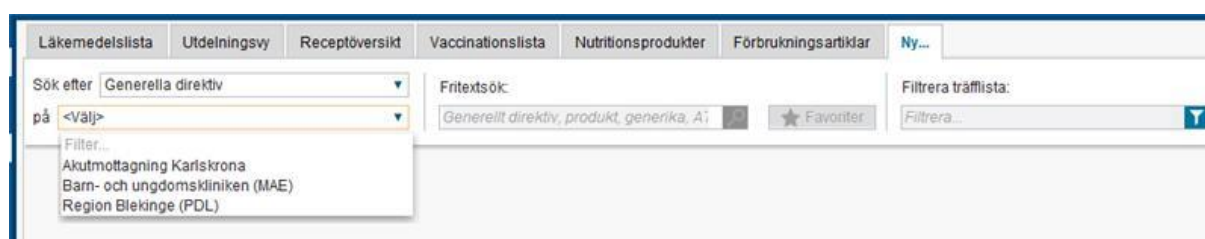

Bild 1. Urval för generella direktiv. Bilden visar möjliga val för användare inloggad på enhet Akutmottagning Karlskrona.

Efter val av lista visas valbara mallar direkt utan sökning. För att minska urvalet kan man filtrera genom att ange text i fältet *Filtrera träfflista:*. Det går att filtrera på behandlingsorsak, text i mallnamnet, form, produkt, styrka, dosering och administreringsätt.

Om generella direktiv

Vid val av mall ska sjuksköterska alltid ta del av informationen under Behandlingsinformation.

I fältet ”Om generella direktiv” finns information om:

- Dos
- Maxdos och antal tillfälle som läkemedlet får ges utan att läkare kontaktas
- Instruktioner för spädning/blandning³
- Kontraindikationer och annan anmärkning
- Länk till kontraindikationer i FASS
- Ev övriga relevanta länkar (t.ex. behandlings PM).

³ 8 kap. 6 § HSLF-FS 2017:37

Behandlingsinformation

Vårdkontakt:
2025-11-04, Vårdtillfälle, Kirurgavdelning 49, Kirurgklinike...
 Ordinator: <Välj>

Behörighet saknas Pascal...

Förskrivning Administreras på enhet:
(Vilken som helst)

Varningar
Inga varningar registrerade för produkten.

Om generella direktiv

BASLISTA

10-20 droppar oralt.
Max 20 droppar (10 mg). Max 1 gång.
Blandas med dryck eller mat.
Kontraindicerat vid ileus, tarmobstruktion, akut inflammatorisk tarmsjukdom och svår hydrering.
[FASS Kontraindikationer Laxoberal orala droppar 7.5 mg/ml.](#)

Om biverkningar

Notera vid administrering

Bild 2 Behandlingsinformation. Exempel på text under fältet "Om generella direktiv".

Behandlingsinformation

Vårdkontakt:
2025-03-19, Vårdtillfälle, Barn- och ungdomskliniken v...
 Ordinator: <Välj>

Tekniskt fel, Dos Pascal...

Förskrivning Administreras på enhet:
(Vilken som helst)

Varningar

ePED

 ePed rimlighetskontroll är tillgänglig

Vikt: Kg
 25kg 2025-10-30 14:45 Valter Sandgren, Sjuksköterska...

Enskild dos: 140 mg
Dygnsdos: 140 mg

ePED Instruktion: Ibuprofen oralt 20 mg/mL (ex l...

Om generella direktiv

BASLISTA BARN

7 ml oral lösning
Maxdos: 7 ml oral lösning, max 3 gånger dagligen
Kontraindicerat vid överkänslighet mot ibuprofen, ASA eller annat NSAID-preparat, svår hjärt- eller njursjukdom, samt pyelonefrit (läkarordination krävs).
För barn 19-27 kg.
[FASS Kontraindikation Brufen oral lösn 20 mg/ml](#)

Om biverkningar

Bild 3 Behandlingsinformation. Exempel på text under fältet "Om generella direktiv" samt ePed information.

Enligt HSLF-FS 2017:37 ska sjuksköterska innan iorningsställande och administrering av läkemedel enligt generella direktiv⁴:

- Göra en bedömning av patientens behov av läkemedlet samt kontrollera att läkemedlet eller liknande läkemedel inte är ordinerade och har administrerats.
- Kontrollera att patienten inte är överkänslig mot preparatet, huruvida patienten är gravid eller ammande. I dessa fall ska läkare konsulteras.
- Kontrollera läkemedlets indikation, kontraindikation och interaktioner (se FASS)

⁴ 6 kap. 7§ HSLF-FS 2017:37

7 kap. 4§, 10§, 11§ HSLF-FS 2017:37

- Bedömning, värdering och åtgärder som vidtas ska journalföras.
Administrerade läkemedel ska registreras i *Läkemedelslistan* och i *Utdelningsvyn*.
- För patienter i slutenvård ska ansvarig läkare vid nästkommande rond ta ställning till eventuell fortsatt ordination.
- Maxdos/tillfälle och antal medicineringstillfällen utan läkarkontakt får inte överskridas.

Utlokaliserade patienter:

Endast generella direktiv i baslistorna får användas för utlokaliserade patienter, klinikens lokala tillägg gäller alltså inte för dessa patienter. Vid behov som inte täcks av baslistorna ska istället läkare kontaktas för att ta ställning till behandlingen.

Ansvarsfördelning

Läkemedelsgruppen vid BLS Apotek i samarbete med chefläkarna ansvarar för rutinen ”Generella direktiv om läkemedelsbehandling” och för innehållet i baslistorna, och att de revideras årligen. Läkemedelsgruppen ser till att de generella direktiven harmoniseras med upphandlade och rekommenderade läkemedel.

Verksamheterna ansvarar för innehållet i listan över lokala tillägg.

Bilagor

Bilaga 1 Baslista_Generella direktiv för vuxna - BLS

Bilaga 2 Baslista_Generella direktiv för barn - BLS

Bilaga 3 Mall_Generella direktiv_lokala tillägg

Författare: Halah Adil, Leg. Apotekare

Ändringshistorik

(Alla ändringar i generella direktiv ska dokumenteras i "Ändringshistoriken", med datum för ändringen)

- Ändring i 01 (2024-06-14): Tillägg av en ny bilaga, Bilaga 3.
- Ändring i 02 (2024-11-25): Ändrat dokumentnamn från "Läkemedelsordination enligt generella direktiv" till "Generella direktiv om läkemedelsbehandling".
- Ändring i 03 (2024-11-25): Ändrat dokumentnamn, tillägg Blekingesjukhuset i rubriken.
- Ändringar i 04 (2025-02-25): Ändring av dokumentansvarig och vem dokumentet är beslutat av i dokumentet sidhuvud.
- Ändringar i 05 (2025-02-25): Tagit bort "Blekingesjukhuset" i dokumentnamnet. Rutinen gäller för hela Region Blekinge, slutenvården liksom primärvården.
Hela dokumentet skrivs om inför bytet till det nya journalsystemet "Cosmic".